

saaledes at man i Købstæderne — som det allerede er gennemgaaet af den ærede Indleder — giver Kommunalbestyrelsen Indfyldelse paa, hvor mange Værtshuse der skal være for et bestemt Antal Indbyggere, nemlig 1 for hver 400 i de større og 1 for 300 i de mindre. Man har dernæst indsat et Bevillingsnævn, der skal have Myndighed til Uddeling af Retten til dem, der ville drive Værtshus eller Restaurant. Jeg er bange for, at der paa dette Punkt, som paa andre af Lovforslagets Punkter, vil blive nogen Skuffelse hos dem, der vente sig noget deraf. Det faar nu være, der er aldrig nogen Sag, undtagen den bereder lidt Skuffelse. Jeg vil sige i Anledning af Bestemmelsen om dette Bevillingsnævn, at jeg er bange for, at der vil blive gjort Forsøg paa at snobbe sig frem, om jeg saa maa sige, saa der bliver taget for meget Hensyn til Venner og bekendte, og at der vil blive for ringe Adgang for dem, der maaske burde have Ret til ogsaa at faa en saadan Bevilling. Naa, maaske kan man gennem den praktiske Erfaring opnaa at faa dette ordnet saaledes, at det kan være tilfredsstillende.

Det er altsaa i hvert Fald saaledes, at Lokes Eksistensbetingelser ere blevne indskrænkede i Købstæderne. Men paa Landet er Loke nu næsten ved at blive gjort fredløs. Jeg forstaaer meget godt, at Afholdsmændene sige: Hvorfor skal Landet egentlig være det eneste Sted, hvor man har Lov til ved kommunal Afstemning at bestemme, om man vil give Udsenkingsbevilling, medens Byerne skulle slippe derfor, hvorfor skal der ikke være lige Ret? Ja, det er meget muligt, at Konsekvensen af Lovforslaget vil blive, at man ogsaa gaar videre en Gang og maa gaa videre, men man er foreløbig bleven staaende ved Landet, fordi man, som Kommissionen ogsaa siger, anser det for lettere at slippe over dette paa Landet end i Byerne. Og man siger bl. a., at Grunden er den, at det navnlig i Byerne er i høj Grad vanskeligt at komme udenom den ulovlige Indførsel, der vil kunne gøre sig gældende selv med de allerstrengeste Bestemmelser. Om et Udsalgssted ligger indenfor eller udenfor Kommunen, siges det af Kommissionen, betyder ikke saa meget. Der behøves bestandig mindre og mindre Ulejlighed, efterhaanden som Kommunikationsmidlerne udvikle sig, man har Telefonter og andre moderne Hjælpemidler, der gøre det let at skaffe sig de Varer, som man i gamle Dage med store Omkostninger og paa en ret vanskelig Maade maatte erhverve sig.

I vore Dage er det i høj Grad vanskeligt at forhindre en Indsmugling, selv om man har de mest drakoniske Bestemmelser. Jeg skal nævne Dem, at jeg f. Eks. i Norge har set, hvorledes man, trods de strengeste Straffebestemmelser, kunde indsmugle store Kvanta Spiritus, ja, endogsaa befragte et helt Skib, der gik op ad Floden Glommen. Man lastede et saadant Skib, der i Løbet af Aftenen løb op ad Floden, og saa drak man hele Lørdag Aften og Søndag Formiddag, og man kunde da f. Eks. ved Sommertid, naar de kunde færdes ude — jeg er lige ved at sige, havde Lov til at færdes ude, thi det havde de knap nok, da de ikke maatte staa stille og drikke — hen ad Aften finde døddrukne Mennesker ude omkring i Anlægene. Om dette er bedre end den bekendte danske Gemytlighed, der undfanges under en lille let Rus, skal jeg lade være usagt. For mig staaer det ikke som noget egentlig tillidvækkende, at denne Form for Indskrænkning giver sig det Udslag, som her er nævnt. Jeg saa det selv, det gjorde et uhyggeligt Indtryk paa mig, og jeg glædede mig over, at vi herhjemme i Landet indskrænke Drikkeriet paa en helt anden Maade, nemlig ved frivillig Afholdenhed; det forekommer mig at være et bedre Resultat end det, jeg oplyste.

Hvis nu Indskrænkningerne i Lovforslaget havde været meget strenge, kunde man altsaa vente sig noget lignende, men jeg glæder mig ved at se, at dette Lovforslag egentlig ikke er saa overdreven strengt, naar Talen er om Indskrænkninger. Ja, den Appel til Folket, som Lovforslaget indfører, er endog den kraftigst mulige Form for Appel. Man siger ikke blot, at $\frac{2}{3}$ af de stemmende paa Landet skulle være med til at stemme et Beværtningssted ud, men man fastsætter, at det skal være $\frac{2}{3}$ af samtlige stemmeberettigede. Det giver jo i Sandhed Afstemningen en overordentlig Vægt, og hvis man naar saa vidt, at $\frac{2}{3}$ af samtlige stemmeberettigede i en Kommune stemme Spiritusudskænkningen ud, forekommer det mig, at det dog er den tydeligste Maade, man kan faa en Folkestemning at vide paa, og naar man ikke, som jeg nævnte før, gaar til det for mig mest tiltalende, Frihed, Frihed under nødvendig lovgivningsmæssig Indskrænkning, Frihed under Kontrol, under Garanti, altsaa Næringsfrihed indenfor Lovgivningens Ramme, forekommer dette mig at være den nærmeste Udvej og en Udvej, som i alt Fald er fremkommelig.

Jeg glæder mig ogsaa over, at man